

Başka Bir Tarih Hayal Etmek

TÜRK EDEBİYATINDA ÜKRONYA

MURAT GÜR

Günce Yayınları

Murat Gür * Türk Edebiyatında Ükronya

© **Günce Yayınları**

ISBN 978-625-8264-42-5

Yayıncı sertifika no: 19744

Türk Edebiyatında Ükronya * Murat Gür

Editör * Abdullah Şengül

Dizi * Akademik

Basıma ön hazırlık * Günce Yayınları

Kapak tasarım * Kenan Bıyıklı

Basım ve cilt * Bizim Büro (sertifika 42488)

1. basım * Ankara, Mart 2023

Muğla Satış/Ofis * Boncuk Kitabevi

263. Sokak No: 6/C Kötekli Mah. MUĞLA

Tel: 0 535 952 92 98

Yayın ve Dağıtım işleri * **0 543 486 23 09**

İzmir İrtibat/Ofis * Çatalkaya Mahallesi

Sessiz Sokak No: 4 Narlıdere-İZMİR

Genel Dağıtım * Odak Dağıtım / Point

Tomtom Mah. İstiklal Cad. Beyoğlu İş Mrk. d: 161

Beyoğlu-İSTANBUL

gunceyayinlari@hotmail.com

www.gunceyayinlari.com

Başka Bir Tarih Hayal Etmek:

Türk Edebiyatında Ükronya

*

DR. MURAT GÜR

Günce Yayınları

Eřim Tırkan ve oğlum Gktırk Kağan 'a

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	5
TEŞEKKÜR	7
GİRİŞ	9

BİRİNCİ BÖLÜM

KARŞIOLGUSAL DÜŞÜNCE VE TARİH TAHAYYÜLLERİ

Karşıolgusal Düşüncenin Yapısı ve İşlevleri	15
Başka Bir Dünya Tahayyülünün Tarihi ve Felsefesi	23
Türk Düşüncesinde Karşıolgusal Tarihin ‘Kök’leri	35
Karşıolgusal Varsayımlardan Anlatıya Doğru: Türk Tarihyazımında Karşıolgusalların Kullanımı	40
Günümüzde Karşıolgusal Tarih Çalışmaları	48

İKİNCİ BÖLÜM

ÜKRONYA ya da KARŞIOLGUSAL TARİHİ KURMACA

Ükronya Nedir, Ne Değildir: Adlandırma ve Tanım	56
Ükronyanın Poetikasına Giriş	67
Tarih Anlatan Edebî Türler Arasında Bir Seyahat	78
Bir Edebî Türün Sergüzeşti: Ükronyanın Doğuşu ve Yükselişi .	96

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜKRONYANIN TÜRK EDEBİYATINDAKİ GÖRÜNÜMLERİ

Ütopya ile Ükronya Arasında Bir Endülüs Düşü: İsmail Gaspıralı ve <i>Darrürrahat Müslümanları</i>	111
Karşıolgusal Tarihin Gölgesinde ‘Gizli Tarih’ Anlatıları: Hüseyin Nihal Atsız’ın Romanları	115
Yahya Kemal ve Başka Bir Tarihin Rüyası: “Çamlar Altında Musahabe/ler”	121

Mustafa Kemal'in Olmadığı Bir Türkiye'nin Tarihi: Seyfi Öngider, <i>Mustafa Kemal'in Saati</i>	141
Ya Şehzade Mustafa Tahta Çıksaydı: Uğur Ziya Şimşek, <i>Şehzade/Sultan Mustafa</i>	153
1553'ten 2013'e Sultan Mustafa'nın Osmanlı'sı: Eray Aydın, <i>Aşk, Kılıç ve Muska</i>	164
Millî Karakter Mitini Meşrulaştırmak: Kutlu Altay Kocaova, <i>İzmihlâl</i>	183
SONUÇ VE ÖTESİ	195
KAYNAKÇA	202

KAYNAKÇA

- Ahmet Cevdet Paşa (2016a). *Tarih-i Cevdet (I. Cilt)*. Ed. Mehmet İpşirli. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Ahmet Cevdet Paşa (2016b). *Tarih-i Cevdet (II. Cilt - I. Kitap)*. Ed. Şevki Nezihî Aykut. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Akpınar, Yavuz (2017). “İhmal Edilmiş Bir Yazar”. *İsmail Gaspıralı: Seçilmiş Eserler 1 (Roman ve Hikâyeleri)*. Ed. Yavuz Akpınar, Bayram Orak ve Nazım Muradov. İstanbul: Ötüken Neşriyat. 17-80.
- Alkon, Paul K (1987). *Origins of Futuristic Fiction*. Londra: The University of Georgia Press.
- Argunşah, Hülya (2016a). “Tarihî Romanda Postmodern Arayışlar”. *Tarih ve Roman*. İstanbul: Kesit Yayınları. 63-79.
- Argunşah, Hülya (2016b). “Tarihî Romanın Yükselişi”. *Tarih ve Roman*. İstanbul: Kesit Yayınları. 29-49.
- Argunşah, Hülya (2016c). “Klasik Tarihi Roman Üzerine”. *Tarih ve Roman*. İstanbul: Kesit Yayınları. 67-145.
- Argunşah, Hülya (2016ç). “Tarihî Roman”. *Tarih ve Roman*. İstanbul: Kesit Yayınları. 9-28.
- Atatürk, Mustafa Kemal (1998). *Anafartalar Hatıraları*. Ed. Uluğ İğdemir. İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi Yayınları.
- Atatürk, Mustafa Kemal (2020). *Nutuk*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020.
- Atsız, Hüseyin Nihal (2011). *Ruh Adam*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2011.
- Atsız, Hüseyin Nihal (2013a). “Abdülhamid Han (=Gök Sultan)”. *Türk Tarihinde Meseleler*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Atsız, Hüseyin Nihal (2013b). *Deli Kurt*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Atsız, Hüseyin Nihal (2014). “Önsöz”. *Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar*. İstanbul: Ötüken Neşriyat. 9-27.
- Atsız, Hüseyin Nihal. “Büyük Adam”. *Makaleler 2*. İstanbul: Baysan Basım ve Yayın Sanayi, 1992. 11-16.

- Ayaydın Cebe, Günil Özlem (2016). *Cervantes'den Tilkiyan'a Osmanlı Edebiyatında Pastoralin Sergüzeşti*. Ankara: Grafiker Yayınları
- Ayaydın Cebe, Günil Özlem (2021). "Smile of the Crescent: Constructing a Future Identity Out of Historical Ambiguity in İstiklal Marşı (with Translation)". *Die Welt des Islams* 61 (4): 1-31.
- Aydın, Eray (2014). *Aşk, Kılıç ve Muska*. İstanbul: Truva Yayınları.
- Bayındır, Tolga (2021). "Kurmaca Metinlerde Bir Kaynak Olarak Kolektif/Geleneksel Anlatı". *Türkoloji* 107 (3): 9-16.
- Bektaş, Yağmur (2021). *Amin Maalouf'un Béatrice'ten Sonra Birinci Yüzyıl Romanında Feminist Toplumsal Önceleme Okuması*. Yüksek Lisans Tezi. Tekirdağ: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Beyatlı, Yahya Kemal (1974a). "Deniz Türküsü". *Kendi Gök Kubbemiz*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları. 96-97.
- Beyatlı, Yahya Kemal (1974b). "Hayal Şehir". *Kendi Gök Kubbemiz*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları. 30-31.
- Beyatlı, Yahya Kemal (1977). "Çamlar Altında Musahabe III". *Mektuplar/Makaleler*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti. 271-276.
- Beyatlı, Yahya Kemal (1992a). "Çamlar Altında Musahabe I". *Aziz İstanbul*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları. 89-96.
- Beyatlı, Yahya Kemal (1992b). "Çamlar Altında Musahabe II". *Aziz İstanbul*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları. 97-102.
- Boutroux, Emile (2017). *Leibniz: Hayatı ve Felsefesi*. Çev. Atakan Altınörs. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Bullard, Rebecca (2017). "Introduction: Reconsidering Secret History". *The Secret History in Literature, 1660-1820*. 1-14. Ed. Rebecca Bullard ve Rachel Carnell. Cambridge: Cambridge University Press.

- Byrne, Rurth M (1997). "Cognitive processes in counterfactual thinking about what might have been". *Psychology of Learning* 37: 105-154.
- Byrne, Rurth M (2016). "Counterfactual Thought". *Annual Review of Psychology* 67 (7): 135-157.
- Campeis, Bertrand ve Karine Gobled (2018). *Le Guide de l'uchronie*. Chambéry: ActuSF.
- Carr, Edward Hallet (2011). *Tarih Nedir*. Çev. Misket Gizem Gürtürk. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Carrère, Emmanuel (2007). *Le Déroit de Behring: Introduction à l'uchronie*. Paris: P.O.L.
- Carver, Ben (2017). *Alternate Histories and Nineteenth-Century Literature*. Londra: Palgrave Macmillan.
- Cevizci, Ahmet (2000). *Paradigma Felsefe Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Çakmak, Ahmet (2000). "Giriş". *Eğer Öyle Olsaydı II: Başka Bir Tarih, Başka Bir Türkiye*. Ed. Seyfi Öngider. İstanbul: Aykırı Yayınları, 2000. 11-23.
- Çetindaş, Dilek (2018). "Alternatif Tarih Yazımı ve Yöre Tarihçiliği Noktasında Samim Kocagöz Romanları". *V. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu (Tam Metin Bildiriler)*. İstanbul: Yayın evi yok. 48-67.
- Çıraklı, Mustafa Zeki (2010). "Edebî Türler Kuramdan Soruna". *Hece* 161: 78-84.
- Dannenberg, Hilary P. (2008). *Coincidence and Counterfactuality: Plotting Time and Space in Narrative Fiction*. Lincoln ve Londra: University of Nebraska Press.
- Dillinger, Johannes (2015). *Uchronie: Ungeschehene Geschichte von der Antike bis zum Steampunk*. Paderborn: Ferdinand Schöningh.
- Elban, Mehmet ve Ozan Yetişensoy (2018). "Tarihyazımında Rastlantısal Nedenler Tartışması: Karşıolgusal Düşünce ve

- Tarihin Tarih Eğitimi ve Öğretiminde Kullanılması”. *İlköğretim Online* 17 (3): 1-17.
- Epstude, Kai ve Neal J. Roese (2008). “The functional theory of counterfactual thinking”. *Personality and Social Psychology Review* 12 (2): 168-192.
- Ercilasun, Ahmet Bican (2016). *Türk Kağanlığı ve Türk Bengü Taşları*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Ercilasun, Ahmet Bican (2018). *Atsız: Türkçülüğün Mistik Önderi*. Ankara: Panama Yayıncılık.
- Eroğlu, Nazmi (2013). *Ütopyalar Işığında Gaspıralı'nın Darürrahat Müslümanları*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2013.
- Evans, Richard J (2013). *Altered Pasts: Counterfactuals in History*. Waltham, Massachusetts: Brandeis University Press.
- Ferguson, Niall (1999). “Introduction - Virtual History: Towards a 'chaotic' theory of the past”. *Virtual History: Alternatives and Counterfactuals*. Ed. Niall Ferguson. New York: Basic Books. 1-90.
- Ferguson, Niall (2015). *Hazin Savaş 1914-1918*. Çev. Nurettin Elhüseyni. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Frazer, Charles A. (2004) “İstanbul'un Fethinden Sonra: Osmanlıların Kazanımları ve Katoliklerin Tepkisi”. *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* (17): 211-236.
- Gallagher, Catherine (2007). “War, Counterfactual History, and Alternate-History Novels”. *Field Day Review* 3: 52-65.
- Gallagher, Catherine (2018). *Telling It Like It Wasn't: The Counterfactual Imagination in History and Fiction*. Chicago: Chicago University Press.
- Gariper, Cafer (2008). “Bir Medeniyet ve Sanat Projesi Olarak Yahya Kemal'in Arayışlarının Yol Açtığı Yeni Bir Yöneliş: Nev-Yunanilik”. *Yahya Kemal*. Ed. Kazım Yetiş. İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. 114-125

- Gariper, Cafer (2021). “‘İstiklâl Marşı’ ile ‘Gençliğe Hitabe’ Üzerinde Karşılaştırmalı Bir Okuma”. *Hacettepe Üniversitesi Tıbbiyat Araştırmaları Dergisi* (35): 171-182.
- Gaspıralı, İsmail (2017a). “Frengistan Mektupları”. *İsmail Gaspıralı: Seçilmiş Eserleri 1 (Roman ve Hikâyeleri)*. Ed. Yavuz Akpınar, Bayram Orak ve Nazım Muradov. İstanbul: Ötügen Neşriyat. 93-180.
- Gaspıralı, İsmail (2017b). “Darürrahat Müslümanları”. *İsmail Gaspıralı: Seçilmiş Eserleri 1 (Roman ve Hikâyeleri)*. Ed. Yavuz Akpınar, Bayram Orak ve Nazım Muradov. İstanbul: Ötügen Neşriyat. 181-288.
- Genette, Gerard (2020). *Anlatının Söylemi: Yöntem Hakkında Bir Deneme*. Çev. Ferit Burak Aydar. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Geoffroy, Louis (2011). *Napoléon Apocryphe 1812-1832: Histoire de la conquête du monde et de la monarchie universelle*. Pennti Éditions (epub).
- Gür, Murat (2022a). “Edebî Bir Tür Olarak Ükronya ve Alternatif Bir Tarihin Anlatısı: İzmihlal” *Söylem Filoloji Dergisi* 7 (3): 711-725.
- Gür, Murat (2022b). “Yahya Kemal Beyatlı ve Milliyetçi Düşünce Dünyası”. *Tek Parti Döneminde Türk Milliyetçiliğinin ‘Yüz’leri (1923-1950)*. Ed. Rukiye Saygılı. Ankara: Orion Kitabevi. 229-250.
- Hellekson, Karen (2001). *The Alternate History: Refiguring Historical Time*. Kent, Ohio: The Kent State University Press.
- Herodotos (2017). *Tarih*. Çev. Müntekim Ökmen. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Hills, Matt (2009). “Time, Possible Worlds, and Counterfactuals”. *The Routledge Companion to Science Fiction*. Ed. Mark Bould, Andrew M. Butler, Adam Roberts ve Sherrly Vint. New York: Routledge. 433-441
- Hutcheon, Linda (2020). *Post-Modernizmin Poetikası: Tarih, Teori, Kurgu*. Çev. Yunus Balcı. Ankara: Hece Yayınları.

- Işık, Hidayet (2001). “İstanbul'un Fethinin Hristiyanlık Üzerine Etkileri”. *Dini Araştırmalar* 4 (10): 187-208.
- İnalçık, Halil (2004). “İstanbul: Bir İslâm Şehri”. Çev. İbrahim Kalın. *Marife* (2): 309-325.
- Kocaova, Kutlu Altay (2021). *İzmihlâl*. Ankara: Karakum Yayınevi, 2021.
- Korkmaz, Esat (2000). “Anadolu Komünizmi: Şeyh Bedreddin İsyanı Zafere Ulaştıydı”. *Eğer Öyle Olsaydı II: Başka Bir Tarih, Başka Bir Türkiye*. Ed. Seyfi Öngider. İstanbul: Aykırı Yayınları. 25-46.
- Köprülü, Mehmet Fuat (2005). *Türkiye Tarihi (Anadolu İstilâsına Kadar Türkler)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Leibniz, Gottfried Wilhelm (2009). *Theodicee ya da Tanrının Haklı Kılınması*. Çev. Levent Özşar. İstanbul: Biblos Yayınları.
- Leibniz, Gottfried Wilhelm (2011). *Monadoloji: Metafizik Üzerine Konuşma*. Çev. Atakan Altınörs. Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2011.
- Levend, Ağâh Sırrı (1960). *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- McKnight, Edgar Vernon (1994). *Alternative History: The Development of a Literary Genre*. Doktora tezi. Chapel Hill: The University of North Carolina.
- McMullen, Matthew N., Keith D. Markman ve Igor Gavanski. “Living in Neither the Best Nor Worst of All Possible Worlds: Antecedents and Consequences of Upward and Downward Counterfactual Thinking”. *What Might Have Been: The Social Psychology of Counterfactual Thinking*. Ed. Neal J. Roese ve James M. Olson. New York: Psychology Press. 133-167.
- Moran, Berna (1994). “Türk Romanında Fantastiğin Serüveni”. *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 3 (Sevgi Soysal'dan Bilge Karasu'ya)*. İstanbul: İletişim Yayınları. 59-74.
- Nadler, Steven (2016). *Mümkün Dünyaların En İyisi*. Çev. Abdullah Yılmaz. İstanbul: Alfa Yayınları.

- Oğur, Yıldırım (2018). *Alternatif Türkiye Tarihi-1 (1850-1950)*. İstanbul: Vadi Yayınları.
- Olson, James M., Neal J. Roese ve Ronald J. Deibert. "Psychological Biases in Counterfactual Thought". *Counterfactual Thought Experiments in World Politics: Logical, Methodological, and Psychological Perspectives*. Ed. Philip E. Tetlock ve Aaron Belkin. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. 296-300.
- Oppermann, Serpil (2006). *Postmodern Tarih Kuramı (Tarihyazımı, Yeni Tarihselcilik ve Roman)*. İstanbul: Phoenix Yayınevi.
- Oylubaş Katfar, Duygu (2020). *Klasik Tarihi Romanda Karakterleştirme*. Doktora Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öngider, Seyfi (2000). "Sunuş: Tarih Ormanının Patikalarında Dolaşmak". *Eğer Öyle Olsaydı II: Başka Bir Tarih, Başka Bir Türkiye*. Ed. Seyfi Öngider. İstanbul: Aykırı Yayınları. 7-9.
- Öngider, Seyfi (2013a). "Sunuş". *Mustafa Kemal'in Saati (Atatürk'süz Bir Türkiye Nasıl Olurdu?)*. İstanbul: Aykırı Yayınları. 9-10.
- Öngider, Seyfi (2013b). *Mustafa Kemal'in Saati (Atatürk'süz Bir Türkiye Nasıl Olurdu?)*. İstanbul: Aykırı Yayınları.
- Özbek, Nadir. "Alternatif Tarih Tahayyülleri: Siyaset, İdeoloji ve Osmanlı-Türkiye Tarihi". *Toplum ve Bilim* (98): 234-254.
- Özgül, M. Kayahan (1989). *Türk Edebiyatında Siyasî Rüyalarda*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özlük, Nuran (2011). *Türk Edebiyatında Fantastik Roman*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Pascal, Blaise (2017). *Düşünceler*. Çev. Devrim Çetinkasap. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Raghu Nath, Riyukta (2020). *Possible Worlds Theory and Counterfactual Historical Fiction*. London: Palgrave Macmillan, 2020.

- Renouvier, Charles (1876). *Uchronie: L'utopia Dans L'Histoire*. Paris: Bureau de la Critique Philosophique.
- Ricoeur, Paul (2009). *Zaman ve Anlatı 2: Tarih ve Anlatı*. Çev. Mehmet Rifat. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Roese, Neal J. (1994) "The functional basis of counterfactual thinking". *Journal of Personality and Social Psychology* 66 (5): 805-818.
- Roese, Neal J. ve James M. Olson (1995a). "Counterfactual Thinking: A Critical Overview". *What Might Have Been: The Social Psychology of Counterfactual Thinking*. Ed. Neal J. Roese ve James M. Olson. New York: Psychology Press. 1-55.
- Roese, Neal J. ve James M. Olson (1995b). "Functions of Counterfactual Thinking". *What Might Have Been: The Social Psychology of Counterfactual Thinking*. Ed. Neal J. Roese ve James M. Olson. New York: Psychology Press. 169-197.
- Roese, Neal J. ve Kai Epstude (2017). "The functional theory of counterfactual thinking: New Evidence, New Challenges, New Insights". *Advances in Experimental Social Psychology* 56: 1-79.
- Rosenfeld, Gavriel D. (2002). "Why Do We Ask "What If": Reflections on the Function of Alternate History". *History and Theory* 41: 90-103.
- Rosenfeld, Gavriel D. (2005). *The World Hitler Never Made: Alternate History and the Memory of Nazism*. New York: Cambridge University Press.
- Rosenfeld, Gavriel D. (2014). "Whither 'What if' History". *History and Theory* 53: 2014: 451-467.
- Rosenfeld, Gavriel D. (2016). "Introduction: Counterfactual History and the Jewish Imagination". *What Ifs of Jewish History From Abraham to Zionism*. Cambridge: Cambridge University Press. 1-23.

- Rosenfeld, Gavriel D. (2022). "What's in a Name? Past Possibilities and the Challenges of Historicizing Counterfactual History". *History and Theory* 61: 514-523.
- Ryan, Marie-Laure (2006). "From Parallel Universes to Possible Worlds: Ontological Pluralism in Physics, Narratology and Narrative". *Poetics Today* 27 (4): 633-674.
- Scalmer, Sean (2006). "Introduction". *What If? Australian History as it Might Have Been*. Ed. Stuart Macintyre ve Sean Scalmer. Melbourne: Melbourne University Press. 1-11
- Schneider-Mayerson, Matthew (2009). "What Almost Was: The Politics of the Contemporary Alternate History Novel". *American Studies* 50 (3/4): 63-83.
- Singles, Kathleen (2013). *Alternate History: Playing with Contingency and Necessity*. Berlin: De Gruyter.
- Spedo, Giampaolo (2009). *The Plot Against The Past: An Exploration of Alternate History in British and American Fiction*. Doktora tezi. Padua: University of Padua.
- Şahin Çelik, Gülçilem (2022). *Üniversite Öğrencilerinde Karşı Olgusal Düşünce ve Pişmanlığın Yordanması*. Doktora tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şakacı, Bilge Kağan (2013). "Darürrahat (Rahat Ülke) Müslümanları: Kent Ütopyası mı?" *The Journal of Academic Social Science Studies (Jasss)* 6 (6): 1399-1420.
- Şengül, Abdullah (2001). *Türk Drama Geleneği ve Tarihi Oyunlarımız*. Ankara: Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları, 2001.
- Şengül, Abdullah (2008). *Cumhuriyet Döneminde Tarihi Tiyatro*. Ankara: Alp Yayınevi, 2008.
- Şengül, Abdullah (2020). "Kurmacayla İnşa Edilen Tarih". *Tarihten Sahneye Türk Tiyatrosu Üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Kesit Yayınları. 89-103.
- Şimşek, Uğur Ziya (2016). *Şehzade/Sultan Mustafa*. İstanbul: Sokak Kitapları Yayıncılık.

- Tanilli, Server. “Candide ya da İyimserlik Üstüne”. *Candide ya da İyimserlik*, Voltaire. İstanbul: Adam Yayıncılık. 13-25.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi (2007). *On Dokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi (2010). *Huzur*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2010.
- Tetlock, Philip E. ve Aaron Belkin (1996). “Counterfactual Thought Experiments in World Politics: Logical, Methodological, and Psychological Perspectives”. *Counterfactual Thought Experiments in World Politics: Logical, Methodological, and Psychological Perspectives*. Ed. Philip E. Tetlock ve Aaron Belkin. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. 1-38.
- Todorov, Tzvetan (2004). *Fantastik: Edebi Türe Yapısal Bir Yaklaşım*. Çev. Nedret Öztokat. İstanbul: Metis Yayınları.
- Tunç, Gökhan (2012). “İsmail Gaspralı'nın Frengistan Mektupları ve Darürrahat Müslümanları Adlı Romanlarında İdeoloji ve Kurgu İlişkisi”. *Karadeniz Araştırmaları* (35): 145-160.
- Tural, Sadık (2006). “Tarihî Roman ve Atsız'ın Tarihî Romanları Üzerine Düşünceler”. *Zamanın Elinden Tutmak*. Ankara: Yüce Erek. 209-246.
- Uğur, Veli (2017). “Türk Bilim Kurgu Edebiyatı Tarihine Bir Yolculuk: Yahya Kemal'in ‘Çamlar Altında Musahabe’sinde Arkeolojik Kazı Denemesi”. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5 (46): 117-131.
- Uğur, Veli (2019a). “Edebiyatımızda Yeni Bir Türün Ayak Sesleri: Tarihî Fantezi”. *Teke (Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi)* 8 (2): 850-877.
- Uğur, Veli (2019b). *Türk Bilimkurgu Edebiyatı ve Arketipler*. Ankara: Günce Yayınları.
- Uyanık, Seda (2013). *Osmanlı Bilim Kurgusu: Fennî Edebiyat*. İstanbul: İletişim Yayınları.

- Ülken, Hilmi Ziya (2011). *Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Üzüm, Melike (2020). “Türkçede Karşıolgusallık: Korpus Temelli Bir İnceleme”. *Dilbilimde Güncel Tartışmalar* 3. Ed. Aygül Uçar, Pınar İbe Akcan ve Filiz Çetintaş Yıldırım. Ankara: Dilbilim Derneği Yayınları. 123-130.
- Veyne, Paul (2014). *Tarih Nasıl Yazılır?* Çev. Nihal Özyıldırım. İstanbul: Metis Yayınları.
- Voltaire (2000). *Candide ya da İyimserlik*. Çev. Server Tanilli. İstanbul: Adam Yayıncılık.
- Wellek, Rene ve Austen Warren (1993). *Edebiyat Teorisi*. Çev. Ömer Faruk Huyugüzel. İzmir: Akademi Kitabevi.
- Wesseling, Elizabeth (1991). *Writing History as a Prophet: Postmodernist Innovations of the Historical Novel*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- White, Hayden (2008). *Metatarih: Ondokuzuncu Yüzyıl Avrupası'nda Tarihsel İmgelem*. Çev. Mehmet Küçük. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Yalçın Çelik, S. Dilek (2005). *Yeni Tarihselcilik Kuramı ve Türk Edebiyatında Postmodern Tarih Romanları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yaman, Mükremin (2008). *Çağdaş Fransız Önceleme Romanı*. Erzurum: Fenomen Yayınları.
- Yapıcıoğlu, Sefa (2019). *Alternatif Tarih Metinleri*. İstanbul: Kutlu Yayınevi.
- Yapıcıoğlu, Sefa ve Gürkan Canpolat (2016). *Alternatif Tarih*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Yeşilyurt, Şamil (2009). “Nedim Gürsel’in Romanlarının Yeni Tarihselci Bağlamda Okunması”. *Turkish Studies* 2 (1-2): 1989-2009.

- Yeşilyurt, Şamil (2017). “Yeniden Doğuş Biçimleri ve *Ruh Adam* Romanı”. *Hikmet Akademik Edebiyat Dergisi* (Gelenek ve Postmodernizm Özel Sayısı) 3: 135-147.
- Yivli, Oktay (2019). *Öykü Nasıl Okunur (Modern Öykü ve Yöntem)*. Ankara: Günce Yayınları.
- Yivli, Oktay (2020). “Anlatıcı Sorunsalı”. *Söylem Filoloji Dergisi* 5 (1): 8-20.